

עה:

עין משפט
נר מצוה

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

מסורת הש"ס

(6) ר"מ מ"ו, (8) נגלה
דל"ל רכ"א, (9) שנת ער:
יומא ט"ז, (7) כרית נג:
(ע"ש) שנת טו: (ע"ש)
(8) שנת ט"ז.

על שפך הדשן ישרף. סיפא הוהוא קרא דכנת זהו כגאש הוא:
אע"פ שאין שם דשן. דלא תימא אדשן קפיד רחמנא לשרופו על
מקום שהיו מולידין שם דשנו של מונח החילון כדכתיב (ויקרא ו)
והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה ואם יטול הדשן משם לא ישרפנו
שם קמ"ל ישרף מכל מקום: אע"פ

תלמוד לומר ולקח וגו' משעת לקיחה בעיני דניהו נחלים.
וא"ת אפילו לא כתיב ולקח אלף גחלי אש ידעינן דניהו
גחלים בשעת לקיחה דלעילוי לגוי לא אילטרין דשמעינן ליה מקו'
ומה לפני מלך כו' וע"כ מוקמינן ליה לשעת לקיחה וי"ל דודאי לא
כריך קרא משום הכי אלף דלא אפטר
לכחוד ע"כ אלף ולקח:

תורה אור השלם

1. והוציא את כל הפר
אל מחוץ למחנה אל
קצוץ טהור אל שפך
הדשן וישרף אותו על
עצים כאש על שפך
טהור וישרף.
2. או ישרף ב"ה יקרה בערו
מכות אש ויקימה מכות
המכה בחרת ולקח
אדמנות או לרננה.
3. ולקח מלא המחתה
גחלי אש מעל המזבח
מלפני יי ומלא הפניו
קצרות סימני דקה ודביא
נבית לפרכתו.
4. ארזים לא יקטוהו בגן
אלהים ברושים לא דבטו
אל ספקו ותרמנים לא
יקו כפארתיו כל עץ בגן
אלהים לא דקה אילו
קפיו: ויוקאל לא ה

יעל שפך הדשן ישרף אמרי ההוא ישרף
מיבעי ליה לכדתניא ישרף אע"פ שאין שם
דשן ישרף אע"פ שהצית האור ברובו רבינא
אמר ברוך ותני זמכות אש אין לי אלא
שנוכה באש ובגחלת נכה ברמין בסיד רותח
ובגפסים רותח ובכל דבר הבא מחמת האור
לאיתו חמי האור מניין ת"ל מכה מכה
ריבה רבא רמי מי אמר ר' גחלים איקרו אש
ורמינהו גחלי יכול עוממות ת"ל אש אי אש
יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן
הלוהשות (אלמא גחלים לא איקרו אש אמרי)
והא גופא קשיא אמרת גחלי יכול עוממות
אלמא לוחשות אש ניהו אימא סיפא אי אש
יכול שלהבת ת"ל גחלי אלמא אפילו לוחשות
לאו אש ניהו ואמר רב ששת הכי קתי גחלי
יכול בין עוממות בין לוחשות ת"ל אש אי אש
יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן
הלוהשות מ"מ גחלים לא איקרו אש קשיא
לרבי אמר אבי תרין הכי גחלי יכול עוממות
ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול רצה
שלהבת יביא רצה גחלת יביא ת"ל גחלי
הא כיצד מביא מן הלוהשות אמר ר' רבה
רצה גחלת יביא רצה שלהבת יביא שלהבת
בלא גחלת היכי משכחת לה בגין דשפיה
למנא משחא ואחלי ביה נורא ההוא למה
לי קרא למעוטי ה' השתא לפני מלך בשר
ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי המלכים
הקב"ה לא כל שכן אלא אמר רבא תרין
הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל
אש אי אש יכול יביא מוחצה גחלת ומחצה
שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת
תלמוד לומר ולקח מלא המחתה גחלי אש

מז א מ"י ס"ג מה'י
תמדין הלכה ה
ופ"ד מה'י ענות יו"כ
הלכה א:
ז ב מ"י ח"ס מה'י ק"פ
הלכה י:
ז ב שם הלכה י:
יב ה ד שם הלכה י:
כ ה ד שם הלכה י:
ז (מ"י) שם ופ"ד מה'י
מעשר שני ה' ת':
כא ח (כ"ג הלכה חולין
פ"ח דף ש"א:
ובנ"ש שם ט"מ ל':

רבינו חננאל

רבינא מתוך אליבא דרבי
הכי מכות אש אין לי
אלא שנוכה באש ובגחלת
נכה ברמין כו' ש"ס גחלת
אש היא. רבא רמי מי
אמר רבי גחלת אש היא.
והתניא ולקח מלא המחתה
גחלי אש יכול שלהבת
ת"ל גחלי אש את כיצד
כו'. מוקמינן יכול שלהבת
ת"ל גחלי אש בכלל
דגחלים לאו אש ניהו.
ושנין הכי קתי גחלי
יכול עוממות ולא לוחשות
ת"ל אש בכלל שהגחלים
הלוהשות הן אש. שלהבת
כלא גחלת כמר פירשנהו
לפעלה. ואסקנא גחלים
עוממות מילין ארזים לא
עמטוהו. איכי יועם וכו'.
נגע בשר הפסח בחרסו
של חנוך, נצלה מן החרס
ולא מן האש, לפיכך יקף
אותו מקום. איתמר ה'ם
לתוך חם כגון בשר חם
בחלב חם דברי הכל אמור.

הגהות הב"ח

(6) נבשר על בני חברה
(שפך פודין) תל"מ וכו'
ק"א שאין מוכרין:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואם צ"ל:
השפך שהוא ד"י ע"י
חולין לו: מוס' ד"ה אלף
נלה:

מוסף רש"י

ארזים לא עמטוהו. לא
השטיב מרחיקו להיות הם
נאים ממנו (שנת ט"ז):

על שפך הדשן ישרף. סיפא הוהוא קרא דכנת זהו כגאש הוא:
אע"פ שאין שם דשן. דלא תימא אדשן קפיד רחמנא לשרופו על
מקום שהיו מולידין שם דשנו של מונח החילון כדכתיב (ויקרא ו)
והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה ואם יטול הדשן משם לא ישרפנו
שם קמ"ל ישרף מכל מקום: אע"פ
שכולס האור כרובו. יתעקרו זו
עד שתגמר שריפה: רבינא אמר.
הא דפרכת לעיל (ע"ה) לר' מנאליטרין
מכה מכה לרבינא גחלת לא תיקשי
דמתי' משכשתא היא וגחלת לאו
מריבויא דמכה אחא למנא אלף
ממשעתא דאש וכריך ומני גחלת
כהדי אש כמשמעות דרשא אין לי
אלף אש וגחלת כו' וריבויא דמכה
מכה לרמן וסיד אחא: גחלי, ולקח
מלא המחתה גחלי אש וגו' (ויקרא טו).
ואם נאמר גחלי אש נאמר אש יכול
גחלים עוממות כריות אבל לא
לוחשות זוערות דהך לאו גחלים
הוא סתמא אלף אש תלמוד לומר אש
נמר גחלי להביא את הלוחשות. אי
נאמר אש ולא נאמר גחלי יכול
שלהבת ולא גחלים לוחשות דלאו אש
סתמא נינוו תלמוד לומר גחלי אש
כי כתביהו לתרווייהו משמע גחלים
יש להן אש: אה גופא קשיא אמרם
גחלי יכול עוממות. ולא לוחשות
מדלא משמע ליה לוחשות מכלל
דלוחשות לאו גחלים איקרו ומאי
מיקרו ע"כ אש והדר תני אש שלהבת
משמע ולא לוחשות: ואמר רב ששס
גרסינן: יכול בין עוממות בין לוחשות.
אחיה שירא דתרווייהו גחלי מיקרו
ת"ל אש נמר גחלי לאפוקי עוממות:
ואי אש. בלא גחלי יכול שלהבת
דודאי אש סתמא אין גחלים לוחשות
כמשמע תלמוד לומר גחלי אש להכי
כתב תרווייהו: מכל מקום לרבי
קשיא. דמנאליטרין גחלי שמע
מינה אש סתמא אין גחלת כמשמע:
אמר אב"י סריץ הכי גחלי יכול
עוממות ולא לוחשות. ולוחשות לאו
גחלי ניהו אלף אש תלמוד לומר אש
דהיינו לוחשות אבל כפיפא לא תימא
אי אש יכול שלהבת ולא גחלת אלף אי
אש יכול רצה גחלים לוחשות רצה
שלהבת בלא גחלים ותרווייהו אש
מיקרו ת"ל גחלי אש למעוטי שלהבת
גרידתא: מהלכה גחלים ומחצה שלהבת.
כגון אוד שהולת האור כרובו יעול
ממונח החילון דבין גחלת ובין שלהבת

יעל שפך הדשן ישרף אמרי ההוא ישרף
מיבעי ליה לכדתניא ישרף אע"פ שאין שם
דשן ישרף אע"פ שהצית האור ברובו רבינא
אמר ברוך ותני זמכות אש אין לי אלא
שנוכה באש ובגחלת נכה ברמין בסיד רותח
ובגפסים רותח ובכל דבר הבא מחמת האור
לאיתו חמי האור מניין ת"ל מכה מכה
ריבה רבא רמי מי אמר ר' גחלים איקרו אש
ורמינהו גחלי יכול עוממות ת"ל אש אי אש
יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן
הלוהשות (אלמא גחלים לא איקרו אש אמרי)
והא גופא קשיא אמרת גחלי יכול עוממות
אלמא לוחשות אש ניהו אימא סיפא אי אש
יכול שלהבת ת"ל גחלי אלמא אפילו לוחשות
לאו אש ניהו ואמר רב ששת הכי קתי גחלי
יכול בין עוממות בין לוחשות ת"ל אש אי אש
יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן
הלוהשות מ"מ גחלים לא איקרו אש קשיא
לרבי אמר אבי תרין הכי גחלי יכול עוממות
ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול רצה
שלהבת יביא רצה גחלת יביא ת"ל גחלי
הא כיצד מביא מן הלוהשות אמר ר' רבה
רצה גחלת יביא רצה שלהבת יביא שלהבת
בלא גחלת היכי משכחת לה בגין דשפיה
למנא משחא ואחלי ביה נורא ההוא למה
לי קרא למעוטי ה' השתא לפני מלך בשר
ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי המלכים
הקב"ה לא כל שכן אלא אמר רבא תרין
הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל
אש אי אש יכול יביא מוחצה גחלת ומחצה
שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת
תלמוד לומר ולקח מלא המחתה גחלי אש
מעל המזבח משעת לקיחה ניהו גחלים
אמר רבי יצחק ארזים לא עמטוהו בגן אלהים:
תנור יקלוף את מקומו נמף מרוטבו על החרס וחורו אליו יטול את מקומו
נמף מרוטבו על הסולת יקמוץ את מקומו הסכו בשמן תרומה אם חבורת
כהנים יאכלו אם של ישראל אם חי הוא ידיחנו ואם צלי הוא יקלוף את
החיצון הסכו בשמן של מעשר שני לא יעשנו דמים על בני חבורה ישאין
(6) פודין מעשר שני בירושלים: גב' איתמר חם לתוך חם דברי הכל
מן

מיקרו אש ובי מניי התם ממונח החילון לפני ולפנים הוה ליה כולה גחלת דלילו לעילוי הכי לא אילטרין מיעוטא לפני מלך בשר ודם אין
מביאין אוד כשלהבתו מפני שמעלה עשן וכו' אילטרין מיעוטא לשעת לקיחה אילטרין: ס"ל כו'. משעת לקיחה להוי גחלי אש ואין שלהבת
משמע גחלי אש: ארזים לא עמטוהו. לא הטהו את מרחיתו לפי שהיה נאה מכל חילנות ועל חירס מלך כור נאמר: מרתני' נגע בחרסו של
סנור וכו'. נגע הפסח בחרסו של תנור: יקלוף. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שכתב שם מחוס התנור ולא ללי אש הוא
כדאמרן לעיל (ע"ה) משום שנאמר (ז' א) אש לוי אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו ומרס הדפנות גרוף ועימדו הוא: נטף. בתנור מרוטבו על החרס:
וחורו אליו. שחור שומן שנחמם מן החרס ונגע בפסח: יעול אש מקומו. דלא סגי ליה בקליפה אלף דנטילה יפה יפה זעוני דשומן נבלע
בתוכו הרבה ואותו שומן בתוכו מן החרס (היה): נטף מרוטבו על הסולת. מפרש בגמ' (טו). כסולת רוחמת דמטוי רועבו: מחוס הסולת והוי ללי
מתמת דבר אחר ואסור למיליה לההוא רועב שכתב הסולת משום אל תאכלו כי אם ללי אש הילכך יקמוץ את מקומו וישרוף אותו קומץ כשאין
קדשים פסולין: אש חי ידיחנו. דלא צלע: ללי. נעי קליפה משום דצלע: אין מוכרין מעשר שני בירושלים. ואפילו לאכלו שם כקדושה דבר
יכבה ממן הדךך ונתחה בכסף כמי (דברים יד): גב' חם לפוך חם. כשר רוחת לתוך חלב רוחת או אחד של איסור ואחד של היתר:
אסור